

ENTREVISTA PER AL PÚBLIC NORD-AMERICÀ ¹

Lev Trotski

16 de gener de 1937

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de:
<http://www.marxists.org/espanol/trotsky/ceip/escritos/Libro5/ContextHelp.htm> i contrastada amb
“Réponses pour le public américain”, en *Oeuvres*, volum 12, Publications de l’Institut Léon Trotsky –
EDI, París, 1982, pp. 93-100

Agraïsc la vostra amable preocupació per la meua salut. Durant la travessia fou tan satisfactòria que poguí escriure un fullet sobre el procés de Moscou i sobre el meu arrest en Noruega. En ell s’hi troba el meu testimoni de quatre hores presentat davant d’un tribunal noruec encara que, malauradament, a porta tancada. El meu fullet obre aquesta porta i moltes més.

Abans de la meua partida de Noruega estiguí força malament de salut i no puc dir que ara em trobe bé. Pregunteu quina és la malaltia que m’afligeix. Els metges l’anomenen “infecció criptògena”, la qual cosa significa que la medicina del Vell Món ha capitulat davant d’un enigma. M’han examinat els millors especialistes d’Alemanya, França i altres països durant setmanes i mesos. La resposta fou sempre la mateixa. A vegades el mal em paralitza durant diversos mesos, i els atacs esdevenen cada vegada més virulents.

Els meus plans per al futur depenen només parcialment de la meua voluntat; en general estan a mans del misteriós mal que m’afligeix. Gràcies al govern mexicà gaudisc de plena llibertat per a estudiar i escriure.

La meua tasca prioritària és acabar la meua biografia de Lenin. Inicií aquest treball fa dos anys i necessite un altre, o més, per tal d’acabar-lo. Lenin és ara el dirigent revolucionari més distorsionat, tergiversat i calumniat del nostre temps. La màquina de distorsió i calúnnia s’anomena Comintern.

El stalinisme, “falsificació de les ensenyances de Lenin”

Em pregunteu sobre les diferències fonamentals entre els trotskistes i els stalinistes. Preferisc formular la pregunta d’una altra manera: les diferències fonamentals entre Lenin i Stalin. Lenin tornà a les ensenyances de Marx el seu contingut de teoria de la lluita revolucionària del proletariat mundial, en compte de teoria sobre la millor manera d’adaptar la burocràcia socialdemòcrata a l’estat capitalista, tal com ho fa la Segona Internacional. En la Unió Soviètica hi

ha una burocràcia cent o mil vegades més poderosa. Els seus interessos són distints, fins i tot contraposats, dels interessos de la classe obrera mundial i de les masses treballadores de la Unió Soviètica, no obstant, la burocràcia reivindica les tradicions leninistes. Per aqueixa raó la vida ideològica oficial de la burocràcia soviètica i de la Comintern és una falsificació permanent.

En *L'estat i la revolució* i en altres llibres, Lenin porgà les autèntiques ensenyances de Marx de tots els ingredients de falsificació introduïts per la socialdemocràcia. En la biografia de Lenin tractaré de porgar les ensenyances d'aquest de totes les distorsions i tergiversacions verinoses de la burocràcia soviètica. Si ho aconseguisc, encara que només siga en certa manera l'interès del llibre serà no sols històric sinó, també, per a la comprensió de determinats problemes del moment. Ací responc a la vostra pregunta sobre com tractaré d'utilitzar la meua "influència personal".

La revolució mundial: teoria vertadera i mentides

Seria absurd creure, i són molts els que m'atribueixen aquesta idea absurda, que la revolució es produirà en tot el món al mateix temps i de la mateixa manera.

Precisament, un dels majors crims de la Comintern resideix en el seu intent de regimentar el moviment d'emancipació del poble treballador a escala mundial com si es tractés d'un exercici militar, sense comprendre les peculiaritats de cada nació individual, ni parar-ne atenció. Aquesta incapacitat per a comprendre les forces motrius del procés mundial no és casual. És la conseqüència inevitable de l'esperit estret de la casta burocràtica dominant.

Al meu parer, la tasca més imperiosa del moment és la d'espolsar l'urpa desmoralitzadora que manté la burocràcia soviètica sobre l'avantguarda proletària mundial. Només així es podrà assolir l'emancipació revolucionària dels pobles explotats del món. I només la victòria internacional de la revolució podrà salvar la Unió Soviètica de la degeneració total, perquè la teoria del "socialisme en un sol país" és una utopia reaccionària creada per a la glorificació de la burocràcia soviètica.

Cap diferència amb Lenin: la seua història, una malvolenta invenció

Les diferències entre Lenin i jo al voltant de la qüestió camperola són un invent maliciós de la camarilla burocràtica, que les posà en circulació per a atacar les idees de Lenin que tractí de defensar. El "trotskisme" no existeix com a teoria original o independent. En nom de la lluita contra el trotskisme, la burocràcia combat i calumnia l'essència revolucionària de les ensenyances de Marx i Lenin.

Durant l'anomenada "col·lectivització forçosa" la burocràcia imposà la seua voluntat als camperols, no per mitjà de la "persuasió", sinó mitjançant la força desenfrenada. Amb això aplicà, de la manera més perillosa i nefasta, la política

que m'havia atribuït a mi en el període anterior. Només la gran crisi mundial, amb les seues imponents commocions internacionals i amb el debilitament de la classe dominant en els països capitalistes, salvà la Unió Soviètica del desastre final. Em pregunteu sobre el progrés de la Unió Soviètica des del punt de vista de les masses treballadores. Tracte de respondre a aquesta pregunta en *La revolució traïda*, que apareixerà pròximament. El millorament de les condicions de vida de les masses no correspon als seus esforços i als èxits estadístics de l'economia nacional.

Aquesta disparitat obeeix a dues raons interrelacionades. Primer, l'administració purament burocràtica de la vida econòmica condueix a tota mena de desproporcions i a un balafiament excessiu de les forces productives; segon, la casta privilegiada, que comprèn diversos milions de famílies, s'apropia la major part de l'ingrés nacional. Aquest és el motiu pel qual la burocràcia considera que el socialisme ja està creat, perquè el seu propi "problema social" està resolt.

El procés contra Zinoviev i Kamenev i les suposades confessions

Em pregunteu sobre el procés contra Zinoviev i "en particular sobre les confessions". De moment els remet al fullet del meu amic Max Schatchman: *Behind the Moscow Trial. The Biggest Frame-up in History*. Espere que el meu propi treball faça major llum sobre les "confessions". Els advocats occidentals de la GPU presenten les confessions de Zinoviev i dels altres com a expressions espontànies del seu sincer penediment. No es podria enganyar més desvergonyidament l'opinió pública.

Durant quasi deu anys Zinoviev, Kamenev i els altres foren sotmesos a una pressió moral insuportable, mentre l'ombra de la mort s'apropava més i més. Recordareu el famós conte *El pou i el pèndol* d'Edgar Allan Poe, en el qual una víctima és aterrida i psicològicament destruïda pel descens lent i sistemàtic de la mort. Si un jutge de la inquisició interrogués aquesta víctima i suggerís les respostes, l'èxit estaria garantit per endavant. Els nervis humans, per forts que siguen, posseeixen una limitada capacitat de resistència a la tortura moral.

És impossible fer una anàlisi de les confessions en el marc d'una entrevista.

La declaració de Holzman refutada pels fets

No obstant, els done un exemple que il·lumina els altres. El testimoni de càrrec més important és Holzman, un vell revolucionari amb cert prestigi en el partit. Declarà que m'havia visitat durant la meua breu estada a Copenhaguen, en l'última setmana de novembre de 1932. És l'únic testimoni que donà detalls concrets, a saber, que es reuní amb el meu fill en la sala de l'Hotel Bristol de Copenhaguen i, junt amb ell, vingué a veure'm per a rebre les meues instruccions terroristes.

La “confessi6” pateix d’almenys dos defectes: primer el meu fill mai estigu6 a Dinamarca; segon, l’Hotel Bristol fou demolit en 1917 i reconstru6t en 1936. Fou reobert en vespres del proc6s de Moscou. Preguntareu: pot vost6 provar-ho? S6, amb tota facilitat i definitivament. Durant la meua estada a Copenhaguen el meu fill estava a Berl6n: nombrosos testimonis poden provar-ho.

En tornar de Copenhaguen a Turquia passant per França, la meua esposa telegrafia al llavors primer ministre Herriot per a sol·licitar un perm6s especial perquè el meu fill ens visit6s a Par6s. Concedit el perm6s, el nostre fill part6 de Berl6n per a reunir-se amb nosaltres a França i ens acompany6 en el tren des de Dunkerque fins a Par6s. No hi ha molts testimonis oculars d’aquest fet, per6 els nostres advocats francesos han trobat el telegrama de la meua esposa a Herriot i l’ordre telegr6fica d’aquest al c6nsol franc6s a Berl6n. D’altra banda, la data del segell estampat en el passaport del meu fill en la frontera francogermànica 6s prova irrefutable de la falsedat del testimoni de Holzman.

Ara em permet preguntar-los: si el testimoni del principal testimoni de càrrec s’enfonsa davant del menor esforç, quina ra6 té una persona intel·ligent per a considerar digne de cr6dit, o tan sols d’atenci6, el testimoni de les altres “confessions”?

Em pregunteu sobre els escrits d’Anna Louise Strong. Malauradament, els corresponsals nord-americans a Moscou, com ara Duranty, Anna Louise Strong i Louis Fischer han enganyat l’opini6 p6blica nord-americana, sobretot el sector d’esquerra.

No negar6 que tenen el m6rit d’haver combatut els prejudicis reaccionaris burgesos en all6 tocant la Uni6 Sovi6tica. Per6 aquesta obra progressiva, que els cre6 certa reputaci6 i autoritat als ulls dels elements progressius dels Estats Units, els port6 a constituir-se en defensors permanents de la burocràcia sovi6tica i, per consegüent, a ocultar els seus errors, malapteses i arbitrietats. Aquests corresponsals serveixen la causa de la camarilla dominant, mai els interessos de l’estat sovi6tic o l’esclariment de l’opini6 p6blica nord-americana. Incl6s suposant que actuen de bona fe, continuen perjudicant l’opini6 p6blica amb la seua ceguesa pol6tica.

El segon pla nacionalista-militarista de l’acusaci6 de complot

Em pregunteu sobre la meua conjura amb la policia secreta alemanya. L’acusaci6 no 6s nova, per cert. En 1917 la burgesia russa acus6 Lenin, i dos mesos m6s tard a mi, del mateix crim. La burgesia alemanya acus6 Liebknecht i Rosa Luxemburg d’6sser agents del tsar.

Si no recorde mal, Eugene Victor Debs i molts altres internacionalistes foren perseguits durant la guerra, acusats d’aliar-se al militarisme alemany. Aquestes

calúmnies ignominioses foren utilitzades per a exacerbar els sentiments nacionalistes durant l'última guerra.

Quan les autoritats navals britàniques m'arrestaren en un vaixell noruec que em traslladava de Nova York a Petrograd, sota pretext que jo tenia vincles amb l'estat major alemany, Lenin escrigué en *Pravda* que cap persona intel·ligent del món creuria que Trotski, amb vint anys de trajectòria revolucionària, s'hagués aliat a la reacció militarista. Ara tinc una trajectòria revolucionària de quaranta anys...

Europa s'està preparant per a una nova guerra. Els governs tracten d'utilitzar, com més aviat millor, les experiències de la guerra passada. Stalin tracta de servir els seus eventuals aliats imperialistes perseguint els vertaders marxistes i internacionalistes, acusant-los d'aliats del feixisme.

Recorde's, no obstant, que quan arribí a França en 1933 la premsa de la Comintern i de Moscou em denuncià com a agent de l'imperialisme francès i sobretot del llavors primer ministre Daladier. La meua arribada a França demostrava que jo ajudaria l'imperialisme francès i el britànic en la seua intervenció militar a la Unió Soviètica.

Confesse que no sé si aquestes acusacions són més canallesques que estúpides, o viceversa, però m'incline a creure açò últim. Abraham Lincoln deia que no es pot enganyar totes les persones en tot moment. En dies esdevenidors els organitzadors dels processos de Moscou tindran ocasió de comprovar la justesa d'aquest pensament.

Pel que fa a la nova constitució soviètica trobareu un capítol extens en *La revolució traïda*. L'essència d'aquest capítol és que, darrere de l'escut hipòcrita de la democratització, la nova constitució tracta de perpetuar la dominació absoluta de la burocràcia i els seus immensos privilegis materials.

La burocràcia és la vertadera amenaça contra la revolució

Pregunteu: si Trotski fos Stalin i Stalin fos Trotski, quina seria l'essència de la política de Trotski, tant interna com internacional? No puc acceptar aquest plantejament. La diferència no és personal, ni tan sols merament ideològica, sinó social. Stalin mai ha representat les masses combatents. Representa la casta dominant, *eo ipso*, no la revolució proletària, sinó la reacció termidoriana, encara que sobre les bases creades per la aqueixa revolució.

El meu programa marxista m'impedeix romandre en el govern, i al mateix temps m'obliga a romandre en l'oposició irreductible durant tot aquest període de derrotes mundials dels treballadors, extensió de la dominació feixista i degeneració de l'estat soviètic... Per favor, no oblideu que aquests processos estan estretament lligats entre si.

Molts filisteus d'esquerra exclamaran, sens dubte, “No sabem si les revelacions de Trotski són encertades o no, però sí que sabem que són perilloses per a la revolució i l'estat soviètic, sobretot en moments en què està plantejat el perill de la guerra”. Davant de semblants crits i advertències només puc encollir-me de muscles. Si els fets que denuncie són verídics, llavors el major perill per a la revolució i l'estat soviètic resideix en la burocràcia soviètica i si s'oculten les tendències perniciososes d'aquesta per mitjà d'una conspiració de silenci, llavors sortiran a la llum de la manera més catastròfica davant de la prova implacable de la guerra. Aquests autoanomenats esquerrans que, des d'una distància segura, tracten de protegir la revolució com si es tractés d'una delicada planta d'hivernacle, revelen manca de comprensió dels processos històrics fonamentals i un baix grau de valentia política.

El camí de l'emancipació humana és el camí de la veritat i la franquesa, no el de la puerilitat i la mentida.

¹ *St Louis Post Dispatch*, 17 de gener de 1937, on fou publicat sota el títol de “Lev Trotski conta la seua història.”